

Psykiatriska
Riksföreningen
för Sjuksköterskor

Psykiatriska Riksföreningen för Sjuksköterskor (PRF) hälsar Dig välkommen till vår Årskonferens 2017!

Datum: 23 - 24 mars 2017

Plats: Linnéuniversitetet i Växjö

Årets tema är:

Psykiatrisk omvårdnad – igår, idag och imorgon

Årskonferensen 2017 är en konferens över två dagar som berör psykiatrisjuksköterskor i synnerhet men även andra som på ett eller annat sätt kommer i kontakt med psykisk ohälsa. Årets konferens syftar till att reflektera över och utveckla psykiatrisk omvårdnad samt att stimulera till ökad användning av kvalitetsarbete och forskningsresultat i klinisk verksamhet. Konferensen är arena för nätverkande och kunskapsutbyte för psykiatrisjuksköterskor från hela Sverige där vi tillsammans fördjupa kunskapen om betydelsen av psykiatrisk omvårdnad i gårdagens, dagens och morgondagens psykiatriska vård.

Välkomna till en spännande konferens på Linnéuniversitetet i Växjö den 23-24 mars 2017. PRF håller i anslutning till konferensen också årsmöte den 23 mars kl. 16.30. Därefter är alla varmt välkomna till konferensmiddagen kl. 19.00 efter årsmötet.

Håll koll på hemsidan för uppdatering av programmet för konferensen.

psykriks.se

Program

Dag 1 - torsdag den 23 mars 2017

Lokal: Wiksell, Linnéuniversitet

08.30 – 09.55	Registrering inklusive kaffe med smörgås
10:00 – 10.15	Välkommen – Henrika Jormfeldt och David Brunt
10.15 – 11.00	KEYNOTE – "Styrning för en personcentrerad vård och jämlik hälsa" Lisbeth Löpare Johansson, Vårdförbundet
11.05 – 11.50	KEYNOTE - "Kalle 30 år 1960, 1980 ... 2020" David Brunt, Senior Professor, Linnéuniversitetet
12.00 – 13.15	Lunch
13.15 – 13.35	"Pojken min" - en berättelse om Olga och om hennes livsöde på 1920-30 talen. Margareta Arnedotter Jansson, Författare
13.40 – 14.25	KEYNOTE – Identitetskris i psykiatri? Mikaela Javinger, Skribent, Föreläsare och debattör med egen patient - och anhörigerfarenhet
14.30 – 15.00	Eftermiddagskaffe
15.15 – 16.30	Rundvandring Psykiatrimuseum
16:45 -	Årsmöte – Lokal: Oden (3 minuters gångväg från Psykiatrimuseum)
19:00 -	Middag – Elite Hotel Växjö

Dag 2 - fredag den 24 mars 2017

Lokal: Wiksell, Linnéuniversitet

08.15 - 09.00	Registrering
09.00 – 09:45	KEYNOTE – "Ska jag stanna eller gå? Mot en hållbar omvårdnadsutveckling i psykiatrisk vård" Sebastian Gabrielsson, Universitetslektor, Luleå Tekniska Universitet
09:50 – 10.10	"Statens institutionsstyrelse – Psykiatrisk omvårdnad inom tvångsvård vid beroende" Alwa Nilsson, Central hälso- och sjukvårdsledare, SiS Huvudkontor Marie Duclos, Institutionsansvarig sjuksköterska, chef för hälso- och sjukvården vid SiS LVM-hem Hornö
10:15 – 10:35	"Predikosjukeepedemin 1841-1842, vår första masspsykos? Historiska förklaringar till vansinnet" Per Enarsson, Universitetslektor, Linnéuniversitetet
10.35 – 11.10	Paus med Kaffe
11.10 – 11:55	KEYNOTE – "Psykiatrins framtid – att skapa tillit och förtroende." Kerstin Evelius, Nationell samordnare för utveckling och samordning av insatser inom området psykisk hälsa, Socialdepartementet
12:00 – 13:15	Lunch
13:15 – 13:35	"Sjuksköterskestudenters reflektioner efter möten med patienter och närstående, spelade av professionella skådespelare: att bli berörd och känna empati" Anja Söderberg, Universitetsadjunkt, specialistsjuksköterska i psykiatri, Luleå Tekniska Universitet
13.40 – 14.00	"Självvald inläggning (SI) vid emotionell instabilitet och självskadebeteende" Joachim Eckerström, Höskoleadjunkt, Specialistsjuksköterska i psykiatri, Röda Korsets Högskola, Stockholm.
14.05 – 14.40	KEYNOTE – "Dagens utmaningar i psykiatrisk vård - morgondagens möjligheter i psykiatrisk omvårdnad?" Henrika Jormfeldt, Universitetslektor, Docent i omvårdnad, Högskolan i Halmstad
14.45 – 15.00	Summering & avslutning Henrika Jormfeldt, Universitetslektor, Docent i omvårdnad, Högskolan i Halmstad

Anmälan görs via hemsidan: psykriks.se

Fotograf, Ulf Huett

"Styrning för en personcentrerad vård och jämlik hälsa"

KEYNOTE – Lisbeth Löpare Johansson, Vårdförbundet

Vårdförbundet vill se en personcentrerad vård med jämlik hälsa som det övergripande målet. Men hur behöver vårdens styrning förändras för att ge stöd åt en sådan utveckling? Hur styr man mot ett förändrat förhållningssätt och för att skapa värde? Med en ny logik för en personcentrerad och sammanhållen vård kan vi se till att vi använder våra gemensamma resurser betydligt mer effektivt än idag, att vården stödjer varje människas rätt till hälsa trots sjukdom och att vi som arbetar inom vård och omsorg får förutsättningar för ett hållbart yrkesliv.

Alla vinner på personcentrerad vård men effekterna blir allra störst för personer som har de största behoven – personer med multisjuklighet, långvarig sjukdom och personer med omfattande funktionsnedsättningar. De är dessa personer som den traditionella vården sviker idag.

Vårdförbundet ser att den omställning som behöver göras kan beskrivas utifrån ett antal övergripande skiften. Tillsammans utgör de så omvälvande förändringar att vi kan tala om ett paradigmskifte i vården.

”Kalle 30 år 1960, 19802020”

KEYNOTE – David Brunt, Senior Professor, Institutionen för hälso- och vårdvetenskap Linnéuniversitetet, Växjö david.brunt@lnu.se

Föredraget tar sin utgångspunkt i en skildring av en fiktiv patient, Kalle. Han är 30 år gammal och hans vård och behandling beskrevs inledningsvis vid tre tidpunkter 1960, 1980 och 2000. Fokus i berättelserna är arenan (sjukhus eller gruppboende), avdelnings- alt. boendemiljön, rutinerna, vardagen samt hur hans ekonomi sköts. Genom berättelserna presenteras livet på en institution där en tydlig förändring och utveckling kan skönjas under de 40 åren. Detta kompletteras med en kort historisk tillbakablick kring utbyggnaden/avvecklingen av mentalsjukhus i och med ökningen/minskningen av antalet vårdplatser i Sverige. Forskning kring boende för personer med långvarig psykisk sjukdom utgör en central del av föredraget där resultat från ett antal projekt presenteras. Fokus är bl a på de boendes preferenser angående hur man vill bo. I en annan studie tillfrågades de boende om vilka egenskaper man ansåg att boendestödare skulle ha, deras komplexa roll presenteras också. I ytterligare en studie fokuseras de vårdande/stödjande handlingarna som görs av personalen på bostäder med särskild service och de skilda uppfattningarna som boende och personal har kring dessa. Presentationen av forskningen avslutas med resultat från en relativt ny avhandling om boende för målgruppen där fokus är på tillfredsställelse, det som uppfattas av de boende som bäst och sämst samt hur det är att bo i bostad med särskild service alt. eget boende med boendestöd. Föredraget avslutas med att kolla i kristallkulan för att se hur det går för Kalle som är 30 år 2020.

”Ska jag stanna eller gå? Mot en hållbar omvårdnadsutveckling i psykiatrisk vård”

KEYNOTE – Sebastian Gabrielsson, specialistsjuksköterska i psykiatrisk vård, lektor i omvårdnad, Luleå tekniska universitet. sebastian.gabrielsson@ltu.se

Den psykiatriska vården förändras, men är vi i rörelse mot någonting bättre eller mot en katastrof? Under presentationen problematiseras sjuksköterskans och omvårdnadens bidrag till psykiatrin. Möjliga orsaker till och konsekvenser av en vård utan sjuksköterskor belyses. Den enskilda sjuksköterskans ansvar i en bristfällig vård lyfts fram. Med utgångspunkt i aktuell forskning ges förslag på förutsättningar för att psykiatrisk vård ska främja varaktig utveckling av god omvårdnad.

Lästips

Ejneborn Looi, G. (2015). Omvårdnad som reflekterande praktik: Att se och använda alternativ till tvång i psykiatrisk vård. Doktorsavhandling Luleå tekniska universitet, 2015. Luleå.
<http://ltu.diva-portal.org/smash/get/diva2:991363/FULLTEXT01.pdf>

Gabrielsson, S. & Ejneborn Looi, G. (2017). Att se och möta individuella behov: Introduktion till omvårdnad i psykiatrisk vård och omsorg. Stockholm: BoD.
<http://www.bokus.com/bok/9789176995129/att-se-och-mota-individuella-behov-introduktion-till-omvardnad-i-psykiatrisk-var-d-och-omsorg/>

Gabrielsson, S., Sävenstedt, S., & Olsson, M. (2016). Taking personal responsibility: Nurses' and assistant nurses' experiences of good nursing practice in psychiatric inpatient care. *International Journal of Mental Health Nursing*, 25(5), 434-443.
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/inm.12230/full>

”Statens institutionsstyrelse”

Alwa Nilsson, Central hälso- och sjukvårdsledare SiS Huvudkontor

Alwa.nilsson@stat-inst.se, Box 30224, 104 25 Stockholm, 010-4534101, 070-3020960

Marie Duclos, Institutionsansvarig sjuksköterska, chef för hälso- och sjukvården vid SiS LVM-hem Hornö

Marie.duclos@stat-inst.se, SiS LVM-hem Hornö, 745 98 Enköping, 010-4535924, 070-7251118

Vad gör Statens institutionsstyrelse – en kort presentation av vår verksamhet

Forskning och utveckling har alltid haft en framskjuten plats inom SiS. Myndigheten finansierar en rad forsknings- och utvecklingsprojekt som ska förbättra vården och höja personalens kompetens. Allt sedan SiS start 1994 har myndigheten beviljat bidrag till externa forskningsprojekt genom årliga utlysningar. Sammanlagt bidrar SiS med ungefär 9 miljoner kronor till nya och pågående forskningsprojekt varje år.

Psykiatrisk omvårdnad inom tvångsvård vid beroende

Missbrukare som lider av en psykisk störning är en av de mest utsatta grupperna i vårt samhälle. Dessa människor behöver ofta adekvat vård och behandling både för sitt ofta destruktiva missbruk men också för sin psykiska hälsa.

Aktuella tvångslagar i Sverige är främst två tvångsvårdslagar som kan bli aktuella i dessa fall och det är lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) och lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (LPT).

”Predikosjukepedemin 1841-1842, vår första masspsykos? Historiska förklaringar till vansinnet”

FÖRELÄSARE - Per Enarsson, Lektor, Med.Dr, Institutionen för hälso- och vårdvetenskap, Linnéuniversitetet per.enarsson@lnu.se

" År 1841 utbröt i Småland den så kallade predikosjukan. Året efter 1842 hade hela tre tusen personer insjuknat – framförallt i socialt utsatta grupper som tjänstefolk och medellösa. De svåraste fallen togs till Växjö respektive Jönköpings lasarett för vård. Tillståndet drabbade företrädevis unga kvinnor och till symptomen hörde rabblande av andliga texter samt krampanfall. Detta var en helt ny utmaning för dåtidens sjukvårdande myndigheter, en psykisk ohälsa av denna storlek var tidigare okänd. Såväl världsliga som andliga myndigheter agerade därför kraftfullt...

Föreläsningen berör med utgångspunkt i berättelsen ovan dåtidens rivaliserande förklaringsmodeller på psykisk ohälsas uppkomst och behandling samt den maktkamp som ledde fram till skolmedicinens hegemoni över människans psyke och därmed ingången till den tid vi lever i."

”Psykiatrins framtid – att skapa tillit och förtroende”

KEYNOTE – Kerstin Evelius, Nationell samordnare för utveckling och samordning av insatser inom området psykisk hälsa, Socialdepartementet

Regeringen har sedan 2012 haft en nationell samordnare för statens insatser för psykisk ohälsa inom ramen för den så kallade PRIO-satsningen. Nyutnämnda Kerstin Evelius har arbetat som ämnessakkunnig i PRIO-samordningen sedan starten 2012.

Kerstin Evelius har arbetat med frågor som berör psykisk ohälsa sedan 1996, bland annat som intressepolitiskt ansvarig på Schizofreniförbundet, utredningssekreterare i Nationell Psykiatrisamordning och har även varit utvecklingschef i privat sektor. Kerstin Evelius är i grunden beteendevetare.

”Sjuksköterskestudenters reflektioner efter möten med patienter och närstående, spelade av professionella skådespelare: att bli berörd och känna empati”

FÖREDRAGSHÅLLARE Anja Söderberg, universitetsadjunkt och specialistsjuksköterska i psykiatri. Avdelningen för medicinsk vetenskap, Luleå tekniska universitet.
anja.soderberg@ltu.se

Johanna Sundbaum, universitetsadjunkt och läkare. Avdelningen för medicinsk vetenskap, Luleå tekniska universitet.

Åsa Engström, professor i omvårdnad och specialistsjuksköterska i intensivvård. Avdelningen för omvårdnad, Luleå tekniska universitet.

Bakgrund: När professionella skådespelare har deltagit i simulering inom psykiatri med sjuksköterskestudenter, har det setts som ett meningsfullt inslag i utbildningen och beskrivits som ett tryggt sätt att få erfara utmanande situationer som kan uppstå i klinisk verksamhet.

Syfte: Att studera sjuksköterskestudenters reflektioner efter möten med patienter och närstående, spelade av professionella skådespelare, i psykiatrisk och geriatrisk vård.

Metod: Gibbs (1988) reflektionscykel utgjorde grunden för reflektionsfrågorna som ställdes till studenterna efter mötet med patienter och närstående, spelade av professionella skådespelare. 60 skriftliga reflektionsdokument från sjuksköterskestudenter analyserades med hjälp av kvalitativ tematisk innehållsanalys.

Resultat: Temat ’Att bli berörd och känna empati’, med fyra kategorier; ’Att bli medveten om vilken kunskap och vilka förmågor som krävs’, ’att vilja göra gott och ha det rätta svaret’, ’att våga närma sig och vara närvarande’ och ’att kunskap blir levande’.

Slutsats: Simulering med verkliga människor som agerar patient eller närstående i en sårbar situation leder till känslor av empati. Att prata med dem, få ögonkontakt och se hur de reagerar på beröring får sjuksköterskestudenterna att känna att de kommer nära och att kunskap blir levande.

”Självvald inläggning (SI) vid emotionell instabilitet och självskadebeteende”

FÖREDRAGSHÅLLARE - Joachim Eckerström, Högskoleadjunkt, Röda Korsets Högskola, Stockholm. eckerstrom@vardutveckling.se

Syfte:

SI erbjuder vid ökad stress och hotande kris en time-out och krishantering i trygg miljö. Målet är att främja konstruktiv självreglering av känslor samt förebygga självdestruktivitet, stressreglering och långvarig inläggningar. Att stärka autonomin samt öka självkänsla är centralt inom interventionen.

Det övergripande syftet är att undersöka patientupplevelsen av SI, hur psykiatriska symtom, mönster av självskadebeteende och hur copingstrategier påverkas på kort- och långsikt. Studera om SI minskar användningen av vanliga inläggningar samt belysa epidemiologiska och hälsoekonomiska aspekter.

Metod:

Den övergripande ansatsen är mixed methods (Bloom, Fischer & Orme, 2009) i en naturalistisk miljö, där en kombination av olika specifika designer kommer att användas:

- Single case design
- Kvasiexperimentell design (med matchade kontroller)
- Epidemiologisk design
- Intervjubaserad kvalitativ design
- Hälsoekonomisk utvärdering

Resultat:

SI som intervention för personer med emotionell instabilitet och självskadebeteende är nyskapande. Psykiatrisk heldygnsvård är i ett närmast desperat behov av omvårdnadsbaserade interventioner, vilken också utgör en grund för förstärkt samarbete mellan psykiatrisk öppenvård och slutenvård med patienten i centrum. Om SI har de positiva effekterna som antas d.v.s. gynnande av delat beslutsfattande, förstärkt autonomi och egenvård samt minskad symtombelastning kommer den närmast att kunna reformera vården av målgruppen, vilket kommer att få positiva konsekvenser även på organisations- och samhällsnivå.

Det har gått drygt ett år sedan SI implementerades. Vid denna presentation kommer SI:s helårsrapport inkluderande erfarenheter samt patientupplevelser att presenteras.

”Dagens utmaningar i psykiatrin - morgondagens möjligheter i psykiatrisk omvårdnad?”

KEYNOTE - Henrika Jormfeldt, Docent i omvårdnad, Högskolan i Halmstad
Henrika.jormfeldt@hh.se

Dagens utmaningar i psykiatrisk hälso- och sjukvård präglas av ett alltför ensidigt sjukdomsperspektiv där hälsa och dess bestämningsfaktorer ofta förbises. Evidens för aktuella psykiatriska behandlingsmetoder ifrågasätts från olika håll och ökande samsjuklighet i kroppsliga sjukdomar vid psykisk ohälsa är ett ökande problem liksom stigmatisering av psykisk ohälsa i samhället. Samtidigt är bristen på kompetenta sjuksköterskor påtaglig och utgör en allt större problematik i psykiatrisk hälso- och sjukvård. Under presentationen reflekteras de frågor som ofta förblir outtalade i den alltmer stressande och ansträngda vårdverkligheten. Problemområden belyses ur ett omvårdnadsperspektiv och förslag till alternativa infallsvinklar på dagens psykiatriska hälso- och sjukvård presenteras. Presentationen mynnar ut i ett konkret exempel på hur en alternativ typ av omvårdnad skulle kunna bidra till ökad generell hälsa hos personer med varaktig psykisk ohälsa och samtidigt skapa gynnsamma arbetsförhållanden för sjuksköterskor och övrig personal inom fältet psykisk ohälsa.

Lästips

Blomqvist, M., Sandgren, A., Johansson, G., & Jormfeldt, H. (2017). Enabling healthy living – experiences of people with severe mental illness in psychiatric outpatient services. *The International Journal of Mental Health Nursing*.

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/inm.12313/full>

Jormfeldt, H., & Hallén, M. (2016). Experiences of housing support in everyday life for persons with schizophrenia and the role of the media from a societal perspective. *Int J Qualitative Stud Health Well-being* 2016, 11: 30571 -

<http://www.ijqhw.net/index.php/qhw/article/view/30571>

Jormfeldt, H. (2011). Supporting positive dimensions of health, challenges in mental health care. *Int J Qualitative Stud Health Well-being*, 6, 7126 - DOI: 10.3402/qhw.v6i2.7126

**Stort tack till sponsorer och utställare för er support till
PRF:s årskonferens i Växjö 23-24 mars 2017!**

Shire

+ NurseConnect

**Nationella
Självskadeprojektet**

NOVISTA
of Sweden AB